T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/658
KARAR NO : 2025/767
KARAR TR : 22/12/2025

ÖZET: 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 7/d maddesi ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : S. Z. E. K. İ. S. T. L. Ş.
Vekili : Av. U. B.
Adli Yargıda
Davalı : Çaldıran Kaymakamlığı
İdari Yargıda
Davalı : Van Valiliği

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili hakkında Van Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 24/01/2025 tarih ve E-...260 sayılı işlemi ile, yönetmelik ve yönergelerde belirtilen hükümlere aykırı fiillerde bulunulduğundan bahisle, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 7/d maddesi ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca 100.012,50 TL tutarında idari para cezası ile cezalandırılmasına karar verildiğini, bu işlemin 27/01/2025 tarih ve E-...786 sayılı Çaldıran Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü işlemi ile tebliğ edildiğini belirterek, 24/01/2025 tarih ve E-...260 sayılı işlemle verilen idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Çaldıran Sulh Ceza Hâkimliği 13/05/2025 tarih ve D.İş. 2025/78 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle itirazın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"... Somut olayda 5580 sayılı Kanunun 7. Maddesinin "d" fıkrası olan: "Bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan yönetmelik ve yönergelerde belirtilen hükümlere aykırı fiillerde bulunması,.... hâllerinde; (a), (b), (c) ve (d) bentlerindeki fiiller için brüt asgari ücretin beş katı;... idari para cezası uygulanır..." yollamasıyla, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin Günlük çalışma saatleri ve devam devamsızlık takibi başlıklı 25. Maddesinin yedinci, sekizinci ve dokuzuncu maddeleri sebebiyle kurum hakkında idari para cezası uygulanmıştır.*
>
> *5580 sayılı Özel Eğitim Kurumları Kanunu'nun 9. Maddesi gereğince kurum yetkililerinin özlük hakları ve sorumlulukları açısından 657 sayılı kanuna tabi olacağı; bu yollama neticesinde yapılan değerlendirmede somut olayda kurum yetkili müdürü hakkında disiplin cezası uygulanmıştır.*
>
> *Kabahatler Kanununun 27. Maddesinin 8. Fıkrasında idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak (aynı maddi olay nedeniyle) idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmıştır.*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden v8nXcGK - 0yylEFl - 0les/yM - /kVpm0= ile erişebilirsin

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı, yargılamanın her aşamasında resen gözetileceği bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Somut olayda, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5880 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği, ancak; idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı maddi olay nedeniyle kınama cezasına da karar verildiği anlaşıldığından; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği kuşkusuzdur.

Aynı konuya matuf uyuşmazlık konusu aynı olan Uyuşmazlık Mahkemesinin 30/05/2022 tarih ve 2022/228 Esas 2022/294 Karar sayılı ilamında da görevli yargı kolunun idari yargı olması gerektiğine hükmedilmiştir.

Dosya kapsamında yapılan incelemede; yukarıda yapılan açıklamalar neticesinde başvurucu hakkında verilen idari yaptırım kararının 5326 sayılı Kabahatler Kanunu 28/1-b gereğince reddine karar vermek gerekmiş aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur."

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Van 3. İdare Mahkemesi 15/08/2025 tarih ve E.2025/1176 sayılı kararı ile**, açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Dava dosyasının incelenmesinden; davacı şirket hakkında, 5580 sayılı Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan yönetmelik ve yönergelerde belirtilen hükümlere aykırı fiillerde bulunduğundan bahisle Van Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 24/01/2025 tarih ve 125034260 sayılı işlemi ile Kanun'un 7'nci maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendi uyarınca 100.012,50-TL idari para cezası verildiği, davacı tarafından söz konusu işleme karşı Çaldıran Sulh Ceza Hakimliğine itiraz başvurusunda bulunulduğu, Çaldıran Sulh Ceza Hakimliğinin 2025/78 değişik iş numaralı dosyasında 13/05/2025 tarihli kararla başvurunun görev yönünden reddine karar verildiği, bunun üzerine söz konusu para cezası verilmesine ilişkin işleme karşı 12/06/2025 tarihinde bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı, incelenen uyuşmazlıkta uygulanan idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5580 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği, sulh ceza hakimliğince idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı maddi olay nedeniyle kurum müdürü ile ilgili idari yargının görevine giren kınama cezası verildiğinden idari para cezasına ilişkin uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu gerekçesine dayanılarak görevsizlik kararı verildiği, ancak 5326 sayılı Kanun'un 27'nci maddesinin sekizinci fıkrasına göre işlem kapsamında tesis edilen idarî yargının görev alanına giren kararın aynı kişi hakkında olması gerektiği, kınama cezasına konu eylem ile idari para cezalarının düzenlenmesine ilişkin eylem aynı maddi olaydan kaynaklanmış olmasına rağmen aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren bir kararın mevcut olmadığı, idari para cezası uygulanmasına dair işlem dışında anılan kurs adına başkaca bir işlemin tesis edilmediği, başka bir deyişle iptali istenilen işlemin yalnızca idari para cezası uygulanmasına ilişkin olduğu, dava konusu uyuşmazlığın 5326 sayılı Kanun'un 27'nci maddesinin sekizinci fıkrası kapsamında değerlendirilemeyeceği anlaşılmaktadır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden v8nXcGK - 0yylEFl - 0les/yM - /kVpm0= ile erişebilirsin

Bu durumda, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3'üncü maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden ve anılan Kanun'un 27'nci maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca dava konusu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren bir işlem bulunmadığından, bakılmakta olan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27'nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılarak görevli merciin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına karar verilmesi gerekmektedir..."

5. Van 3. İdare Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için adli yargı dava dosyasının sureti ve idari yargı dava dosyasının aslı Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişiler tarafından açılacak özel öğretim kurumlarına kurum açma izni verilmesi, kurumun nakli, devri, personel çalıştırılması, kurumlara yapılacak malî destek ve bu kurumların eğitim-öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarının; eğitim-öğretim, yönetim, denetim, gözetim ve personel çalıştırılmasına ilişkin usûl ve esasları düzenlemektir.

Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişilerce açılan özel öğretim kurumları ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarını kapsar."

7. 5580 sayılı Kanun'un *"Kurum açma izninin iptali, kurumun kapatılması, devri ve nakli"* başlıklı 7. maddesi şöyledir:

"(Değişik birinci fıkra: 2/12/2016-6764/62 md.) Kurum açma izni verilen kurumlardan iki yıl içerisinde faaliyete başlamayan, faaliyete başladıktan sonra yönetmelikte belirtilen süreden daha fazla izinsiz ara veren veya söz konusu izni amacı dışında kullandığı tespit edilen kurumların kurum açma izni ve iş yeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir.

(Değişik ikinci fıkra: 2/12/2016-6764/62 md.) Özel öğretim kurumunun;

a) Bakanlıkça onaylı yerleşim planında izinsiz değişiklik yapması,

b) (Değişik:27/6/2019-7180/11 md.) Gerçeğe aykırı veya yanıltıcı reklam ya da ilan vermesi, reklam veya ilanlarda öğrenci resim ya da bilgilerini kullanması,

c) Haftalık ders çizelgesi ve programları Bakanlık izni olmadan kurumda uygulaması,

d) Bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan yönetmelik ve yönergelerde belirtilen hükümlere aykırı fiillerde bulunması,

e) Mevzuatta belirtilen sayıda personel çalıştırmaması veya mevzuata aykırı personel çalıştırması,

f) 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun genel ve özel amaçları ile temel ilkelerine uymaması,

g) Kurum açma şartlarından herhangi birini kaybetmesi,

h) Mevzuata uygun olarak kapatılmaması,

hâllerinde; (a), (b), (c) ve (d) bentlerindeki fiiller için brüt asgari ücretin beş katı; (e) ve (f) bentlerindeki fiiller için brüt asgari ücretin on katı ve (g) bendindeki fiil için brüt

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden v8nXcGK - 0yylEFl - 0les/yM - /kVpm0= ile erişebilirsin

asgari ücretin yirmi katı idari para cezası uygulanır. Bu fıkranın (a), (b), (c), (d), (e), (f) ve (g) bentlerindeki fiillerin tekrarı hâlinde idari para cezası miktarı beş kat artırılarak uygulanır ve bu bentlerdeki fiillerin üçüncü kez tekrarlanması hâlinde ise kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir, (h) bendindeki fiilin işlenmesi hâlinde brüt asgari ücretin yirmi katı idari para cezası verilir ve kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir. İdari para cezası, kurum açma iznini vermeye yetkili makam tarafından verilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Okul kurucusu/kurucu temsilcisi; Bakanlığa, yönetici, öğretmen, uzman öğretici, usta öğretici ve öğrenci/kursiyerlere en az üç ay önce yazılı olarak bildirmek şartıyla ve gerekçesi Bakanlıkça uygun bulunduğu takdirde öğretim yılı sonunda okulunu kapatabilir.

Okullar dışındaki diğer kurumların kurucusu/kurucu temsilcisi valiliğe, yönetici, öğretmen, uzman öğretici, usta öğretici ve öğrenci/kursiyerlere en az üç ay önce yazılı olarak bildirmek şartıyla ve gerekçesi valilikçe uygun bulunduğu takdirde dönem sonunda kurumunu kapatabilir.

Kapanan veya kapatılan kurum; mühürlerini, yönetici, öğretmen ve öğrencilerle ilgili bütün defterlerini, dosyalarını ve diğer evrakını ilgili valiliğe devir ve teslim etmeye mecburdur. (Değişik ikinci cümle: 2/12/2016-6764/62 md.) Devir ve teslimden kaçınan veya bu görevi savsaklayan kurucu hakkında brüt asgari ücretin yirmi katı idari para cezası uygulanır.

(Ek fıkra: 2/12/2016-6764/62 md.) Bu Kanunda belirtilen şartlara uymadan kurumunu

kapatanlar ile soruşturma sonucu kurum açma izni ile işyeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilen kurucuya beş yıl geçmeden tekrar kurum açma izni veya bir kurumu devralma ya da bir kuruma ortak olma izni verilmez.

Kapatılan kurumlarla ilgili olarak öğrenci/kursiyer veya velilerinin, kurucular aleyhine genel hükümlere göre dava açma hakları saklıdır.

Kurumların devri ve nakline ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle belirlenir."

8. 5326 sayılı Kabahatler Kanun'un *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

" (Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanun'un;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır."

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir"

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır"

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden v8nXcGK - 0yylEFl - 0les/yM - /kVpm0= ile erişebilirsin

11. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir:

> *"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.*
>
> *(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür..."*

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 22/12/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari yargı yerince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının, ekinde adli yargı dosyasının sureti ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 7/d maddesi ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

15. Dosyaların incelenmesinden, davacı hakkında *"kurumda elektrik kesintisinden kaynaklı 01.09.2024 - 20.09.2024 tarihleri arasında kamera kayıtlarının alınmadığı"*ndan bahisle, Van Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 24/01/2025 tarih ve E-...260 sayılı sayılı işlemi ile 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanun'un 7/d maddesi ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca 100.012,50 TL idari para cezası verildiği, bu cezanın Çaldıran Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünün 27/01/2025 tarih ve E-...786 sayılı işlemi ile tebliğ edilmesi üzerine davacı vekili tarafından *"idari para cezasının"* iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

16. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden v8nXcGK - 0yylEFl - 0les/yM - /kVpm0= ile erişebilirsin

17. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5580 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Van 3. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Çaldıran Sulh Ceza Hâkimliğinin 13/05/2025 tarih ve D.İş. 2025/78 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Van 3. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Çaldıran Sulh Ceza Hâkimliğinin 13/05/2025 tarih ve D.İş. 2025/78 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

22/12/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE KESİN OLARAK karar verilmiştir.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Eyüp	Bayram	Döndü Deniz
GÜLEÇ	SARICALAR	ŞEN	BİLİR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden v8nXcGK - 0yylEFl - 0les/yM - /kVpm0= ile erişebilirsin